

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 1

Розділ 1: Технологія вирощування саджанців у плодovому розсаднику.

Тема 1.6: Технологія вирощування клонових підщеп та прищеп плодovих культур.

Питання для самостійної роботи:

1. Прищепи плодovих порід та їх підбір.
2. Маточно-сортові сади.
3. Заготівля і зберігання живців.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 156 – 159; 169 – 170; Власюк С.Г., с. 96 – 99

Методичні рекомендації

В інтенсивному розсадництві прищепи вирощують у спеціальних маточно-сортових (прищепних) садах, закладених на науковій основі. Апробацію сортів проводять до плодоношення щорічно за морфологічними ознаками пагонів та листя; коли сортова чистота підтверджена оглядом плодів, апробацію проводять один раз у три роки. Апробація завершується складанням акту апробації. Тільки на основі цього документу можна проводити заготівлю живців для окулірування.

При вивченні даної теми слід ознайомитися з особливостями закладання маточно-сортових садів, доглядом за деревами, строками заготівлі і правилом зберігання живців.

Питання для самоконтролю.

1. Основні особливості сучасних маточно-сортових садів.
2. Закладання маточників та догляд за насадженнями. Апробація.
3. Заготівля і зберігання живців.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 2

Розділ 1: Технологія вирощування саджанців у плодovому розсаднику.

Тема 1.9: Викопування, сортування, зберігання і реалізація плодovих саджанців.

Питання для самостійної роботи:

1. Викопування саджанців.
2. Сортування, пакування і перевезення плодovих саджанців.
3. Організація прикопочної ділянки. Документація при реалізації саджанців.

Кількість годин – 4

Література Якушев В.И., с. 181 – 186; Власюк С.Г., с. 113 – 116

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми слід звернути увагу на проведення апробації сортів в рік викопування садивного матеріалу, а також інвентаризації вихідних полів розсадника.

Усвідомити відмінність саджанців 1-го і 2-го сорту, призначення перешкілки, особливості прикопки саджанців, транспортування, реалізації.

Вивчити документацію, яку розсадник видає господарству-отримувачу.

Питання для самоконтролю.

1. Апробація та інвентаризація вихідних полів розсадника.
2. Машини для викопування саджанців.
3. Основні вимоги до товарних якостей садивного матеріалу.
4. Підготовка саджанців до зберігання та перевезення.
5. Документація на садивний матеріал.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 3

Розділ 2: Технологія закладання саду і догляд за ним.

Тема 2.5: Удобрення садів.

Питання для самостійної роботи:

1. Удобрення молодого саду.
2. Удобрення плодоносного саду.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 236 – 245; Власюк С.Г., с. 143 – 148.

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми необхідно усвідомити основні задачі по догляду за молодим і плодоносним садом.

Звернути увагу на особливості мінерального живлення плодових культур. Вивчити види, дози, строки та способи внесення добрив в різних зонах України; машини для внесення добрив.

З'ясувати в чому відмінність удобрення молодого та плодоносного саду.

Питання для самоконтролю.

1. Основні задачі по догляду за молодим і плодоносним садом.
2. Органічні та мінеральні добрива, які застосовують в садах.
3. Способи, норми та строки внесення добрив в саду.
4. Ефективність різних способів внесення добрив.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 4

Розділ 2: Технологія закладання саду і догляд за ним.

Тема 2.6: Зрошування садів.

Питання для самостійної роботи:

1. Значення зрошення.
2. Строки та норма поливу.
3. Способи поливів.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., 1988, с. 231 – 236; Власюк С.Г., с. 148 – 152

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми необхідно усвідомити мету зрошення, від чого залежать норми і строки поливів.

Знати як поділяють поливи за строками і коли їх застосовують.

Вміти проводити розрахунок поливної норми за формулою.

Звернути особливу увагу на способи поливів в садах та їх ефективність.

З'ясувати, чому дощування має багато переваг перед іншими способами зрошення.

Питання для самоконтролю.

1. Значення та мета зрошення.
2. Строки проведення вегетаційних та вологозарядкових поливів.
3. За якою формулою проводять розрахунок норми поливу?
4. Способи зрошення в саду.
5. Чому дощування має багато переваг перед іншими способами зрошення?

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 5

Розділ 2: Технологія закладання саду і догляд за ним.

Тема 2.11: Догляд за штамбом, кроною та врожаєм.

Питання для самостійної роботи:

1. Захист саду від гризунів.
2. Захист рослин від сонячних опіків; квіток і зав'язі від приморозків..
3. Регулювання плодоношення; заходи щодо передзбирального опадання плодів.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 231 – 236; Власюк С.Г., с. 197 – 202

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми необхідно ознайомитися із заходами захисту саду від гризунів, рослин від сонячних опіків, квіток і зав'язі від приморозків.

З'ясувати які заходи проводяться щодо передзбирального опадання плодів та регулювання плодоношення в саду, як проводять боротьбу з градом, як попередити гілки від розчахування.

Питання для самоконтролю.

1. Назвіть заходи захисту саду від гризунів, рослин від сонячних опіків, квіток і зав'язі від приморозків.
2. Як попередити передзбиральне опадання плодів в саду?
3. Для чого проводять проріджування квіток і зав'язі?
4. Як захистити гілки від розчахування?

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 6

Розділ 2: Технологія закладання саду і догляд за ним.

Тема 2.13: Ремонт і реконструкція плодових насаджень.

Питання для самостійної роботи:

1. Інвентаризація плодових насаджень.
2. Ремонт садів.
3. Реконструкція плодових насаджень, способи реконструкції.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 336 – 341; Власюк С.Г., с. 203 – 205

Методичні рекомендації.

Під час вивчення даної теми необхідно з'ясувати, що таке інвентаризація саду та апробація, з якою метою і коли їх проводять.

Звернути увагу на те, що ремонт проводять шляхом посадки дерев замість тих, які загинули, а реконструкцію – з метою поліпшення технології виробництва плодів за рахунок підвищення щільності посадки, заміни малопродуктивних сортів новими, високопродуктивними.

Знати які існують способи реконструкції плодових насаджень.

Питання для самоконтролю.

1. Як проводиться інвентаризація плодових насаджень?
2. Що таке апробація?
3. Що таке ремонт плодових насаджень і коли його проводять?
4. Способи реконструкції плодових насаджень.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 7

Розділ 3: Ягідні культури.

Тема 3.4: Культура обліпихи і чорноплідної горобини.

Питання для самостійної роботи:

1. Райони розповсюдження, походження і форми обліпихи і чорноплідної горобини.
2. Морфологічні ознаки і біологічні особливості. Способи розмноження.
3. Закладання плантацій.
4. Догляд за молодими і плодоносними рослинами. Збирання врожаю.

Кількість годин – 4

Література:

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми необхідно зверніть увагу на морфологічні ознаки і біологічні особливості обліпихи і чорноплідної горобини, на способи розмноження даних культур, особливості закладання плантацій.

З'ясуйте, що обліпиха – дводомна рослина, тому в кварталі необхідно висаджувати 6-7% чоловічих екземплярів, які розміщують в кожному третьому ряду через чотири рослини.

Прочитайте, як проводять догляд за молодими і плодоносними рослинами та особливості збирання врожаю.

Питання для самоконтролю.

1. В якій ґрунтово-кліматичній зоні розповсюджені обліпиха і чорноплідна горобина?
2. Назвіть морфологічні ознаки і біологічні особливості даних культур.
3. Якими способами розмножують обліпиху і чорноплідну горобину?
4. Як проводять догляд за молодими і плодоносними рослинами та збирання врожаю?

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 8

Розділ 4: Виноград.

Тема 4.1: Біологічна і виробнича характеристика винограду.

Питання для самостійної роботи:

1. Народногосподарське значення виноградарства.
2. Ботанічна характеристика та морфологічна будова виноградного куща.
3. Особливості росту і розвитку винограду.
4. Основні сорти винограду та їх характеристика.

Кількість годин – 4

Література Якушев В.И., с. 385 – 401; Власюк С.Г., с. 288 – 300

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми зверніть увагу на те, що плоди винограду – високоякісний, поживний, дієтичний продукт. Рослини винограду відрізняються швидким розмноженням, стійкістю до посухи, здатністю рости на малородючих ґрунтах.

Ознайомтеся з ботанічною характеристикою, будовою і біологічними особливостями виноградної рослини.

Вивчить та опишіть основні сорти столових та технічних сортів винограду.

Питання для самоконтролю.

1. Будова куща винограду.
2. Види бруньок та їх будова.
3. Описання листя, характерні сортові ознаки.
4. Грона, ягоди. Форма, колір, смак ягід.
5. Основні столові та технічні сорти винограду.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 9

Розділ 4: Виноград.

Тема 4.2: Розмноження винограду (виращування кореневласних саджанців)

Питання для самостійної роботи:

1. Основні способи розмноження винограду.
2. Виращування кореневласних саджанців.
3. Заготівля, зберігання та підготовка живців до садіння.
4. Закладання шкільки, догляд за рослинами.
5. Викопування, сортування і зберігання саджанців.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 401 – 410; Власюк С.Г., с. 300 – 303

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми зверніть увагу на те, що виноград розмножується вегетативним способом і тільки в селекційній роботі – насінням. Кореневласними саджанцями виноград розмножують тільки в зоні вільній від філоксери або філоксеростійкими сортами на окремих територіях.

Розгляньте способи розмноження винограду.

З'ясуйте, як проводиться заготівля, зберігання та підготовка живців до садіння; закладання шкільки, догляд за рослинами, викопування, сортування і зберігання саджанців.

Питання для самоконтролю.

1. Основні вимоги до живців при їх заготівлі (довжина, діаметр).
2. Підготовка живців до садіння у шкільку.
3. Способи розмноження винограду.
4. Як проводять викопування, сортування і зберігання саджанців?

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 10

Розділ 4: Виноград.

Тема 4.3: Закладання виноградних плантацій.

Питання для самостійної роботи:

1. Організація території.
2. Передсадивний обробіток ґрунту і внесення добрив.
3. Густота і схеми садіння. Розбивка площі.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 413 – 417; Власюк С.Г., с. 310 – 313

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми зверніть увагу на те, що виноград – багаторічна культура тому дуже важливо вірно підібрати місце та підготувати ґрунт під посадку винограду. Виноградники закладають тільки по завчасно складеному проекту.

З'ясуйте від чого залежить вибір схеми розміщення та строки садіння виноградних рослин, як проводять передсадивний обробіток ґрунту, як проводиться підготовка садивного матеріалу та техніка садіння на різних типах ґрунтів.

Питання для самоконтролю.

1. Як вибрати місце і провести організацію закладки винограднику.
2. Підготовка ґрунту під виноградник.
3. Вибір схеми розміщення рослин та посадка саджанців.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 11

Розділ 4: Виноград.

Тема 4.5: Догляд за молодим і плодоносним виноградником.

Питання для самостійної роботи:

1. Догляд за ґрунтом.
2. Зрошення і удобрення винограднику.
3. Досвід неукривної культури.
4. Ремонт і реконструкція винограднику.
5. Збирання врожаю.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 417 – 426; Власюк С.Г., с. 313 – 320

Методичні рекомендації.

Для отримання високих врожаїв винограду необхідно, щоб вода і поживні речовини в легкодоступній формі знаходились в ґрунті у кореневмісному шарі. Ці умови утворюються обробкою ґрунту, зрошенням, внесенням добрив, враховуючі місцеві умови та біологічні особливості винограду.

Тому при вивченні даної теми зверніть особливу увагу на агротехнічні заходи по догляду за молодим і плодоносним виноградником. Для кращого запам'ятовування матеріалу складіть календарний агротехнічний план по догляду за плодоносним виноградником. При складанні плану необхідно передбачити обробку ґрунту, укриття і відкриття виноградників, удобрення, зрошення, ремонт виноградників, збирання врожаю.

Питання для самоконтролю.

1. Догляд за молодими виноградниками. Встановлення опор.
2. Системи утримання ґрунту. Умови ефективного удобрення.
3. Зрошення, строки і способи поливів.
4. Особливості збирання столових і технічних сортів.
5. Мета і завдання реконструкції насаджень.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 12

Розділ 5: Горіхоплідні культури.

Тема 5.1: Технологія вирощування горіхоплідних культур.

Питання для самостійної роботи:

1. Морфологічні і біологічні особливості горіхоплідних рослин (грецький горіх, мигдаль, фундук, фісташка тощо).
2. Розмноження горіхоплідних культур.
3. Вирощування садивного матеріалу.
4. Формування і обрізування дерев.
5. Збирання врожаю.

Кількість годин – 4

Література: Якушев В.И., с. 444 – 460; Власюк С.Г., с. 247 – 257

Методичні рекомендації.

Горіхоплідні займають біля 4% площі всіх садів. Це дуже цінні культури, тому що у них використовують майже всі частини рослини. Деякі види горіхоплідних порід використовуються у декоративному садівництві, а також для садозахисних лісосмуг.

При характеристиці біологічних особливостей горіхоплідних рослин зверніть увагу на те, що більшість горіхоплідних культур мають різностатеві квітки. Цвітіння чоловічих і жіночих квіток у межах одного сорту не завжди співпадає, що враховують при закладанні садів.

Горіхоплідні культури розмножуються вегетативним і насіннєвим способами, що залежить від призначення насаджень. З'ясуйте, коли застосовують той чи інший способи розмноження.

Зверніть увагу на агротехніку волоського горіха і мигдалю, які займають більші площі. Збирання горіхоплідних культур починають в період фізіологічної стиглості. Вивчіть районовані сорти горіхоплідних культур.

Питання для самоконтролю.

1. Значення горіхоплідних.
2. Особливості культури горіхоплідних рослин .
3. Характеристика волоського горіху.
4. Характеристика мигдалю.
5. Способи розмноження горіхоплідних культур.
6. Особливості збирання врожаю горіхоплідних порід.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 13

Розділ 6: Основи сортознавства.

Тема 6.1: Основи сортознавства плодових і ягідних культур.

Питання для самостійної роботи:

1. Поняття про сорт і його значення. Походження сортів.
2. Спурові і слаборослі сорти.
3. Основні шляхи селекційного процесу.

Кількість годин – 2

Література: Якушев В.И., с. 460 – 466; Власюк С.Г., с. 257 – 261

Методичні рекомендації.

Важливе значення в розвитку плідівництва належить сортам. Вивченням сортів займається спеціальний підрозділ селекції – помологія.

Вивчіть задачі помології, вимоги до сортів. Ознайомтеся з основними морфологічними ознаками плодів.

З'ясуйте, які сорти називають спуровими і яке їх значення на сучасному етапі.

Зверніть увагу на те, що перш ніж сорт попаде в промислові насадження, він повинен пройти етапи сортовипробування.

Питання для самоконтролю.

1. Визначення сорту плодових культур.
2. Вимоги до сортів в інтенсивних садах.
3. Назвіть етапи сортовипробування.
4. Вклад вітчизняних вчених в поліпшенні сортів плодових культур.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 14

Розділ 7: Основи декоративного садівництва.

Тема 7.1: Значення зелених насаджень та їх види.

Питання для самостійної роботи:

1. Рослини, що використовуються в озелененні.
2. Садово-паркові стилі.
3. Види зелених насаджень.

Кількість годин – 2

Література: Якушев В.И., с. 506 – 511; Власюк С.Г., с. 351 – 353

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми зверніть увагу на класифікацію зелених насаджень, їх значення та види.

З'ясуйте призначення зелених насаджень загального, обмеженого, власного та спеціального користування.

Ознайомтеся з видами зелених насаджень та стилями садово-паркового ландшафту.

Питання для самоконтролю.

1. Класифікація зелених насаджень.
2. Яке призначення насаджень загального користування?
3. Види озеленення.
4. Назвіть стилі садово-паркового ландшафту.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 15

Розділ 7: Основи декоративного садівництва.

Тема 7.2: Влаштування газонів і квіткове оформлення.

Питання для самостійної роботи:

1. Види газонів, підготовка ґрунту, підбір трав і догляд за газонами.
2. Квіткові рослини в озелененні.
3. Способи розмноження квітів.
4. Підбір квіткових рослин для різних видів квіткових оформлень.

Кількість годин – 3

Література: Якушев В.И, с. 511 – 523; Власюк С.Г., с. 353 – 360

Методичні рекомендації.

При вивченні даної теми з'ясуйте, які види газонів використовують при озелененні, як проводять підготовку ґрунту, підбирають трави та доглядають за газонами.

Зверніть увагу на те, які квіткові рослини використовують в озелененні.

Ознайомтеся зі способами розмноження квітів. З'ясуйте, як вірно підібрати квіткові рослини для різних видів квіткових оформлень.

Питання для самоконтролю.

1. Класифікація газонів та газонних трав.
2. Догляд за газонами.
3. Класифікація квіткових культур.
4. Розмноження однорічних та дворічних квіткових культур.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ № 16

Розділ 7: Основи декоративного садівництва.

Тема 7.3: Використання дерев і кущів для озеленення.

Питання для самостійної роботи:

1. Заготівля і зберігання насіння деревних і кущових порід.
2. Вирощування садивного матеріалу. Садіння дерев і кущів.
3. Виткі рослини. Вертикальне озеленення.
4. Догляд за деревами та кущами. Техніка безпеки.

Кількість годин – 2

Література: Якушев В.И. с. 523 – 538; Власюк С.Г., с. 361 – 365

Методичні рекомендації.

При озелененні території застосовують різні породи дерев і квітучих кущів. Садивний матеріал вирощують у розсадниках декоративних рослин.

Прочитайте як проводиться заготівля і зберігання насіння деревних і кущових порід.

Вивчіть типи посадок, різницю дерев за висотою, красиво квітучі кущі.

Ознайомтесь з виткими рослинами, вертикальним озелененням.

З'ясуйте, як відбувається догляд за декоративними деревами та квітучими кущами.

Питання для самоконтролю.

1. Основні екологічні показники підбору рослин для озеленення.
2. Підготовка ґрунту під садіння дерев і кущів.
3. Вертикальне озеленення.
4. Догляд за зеленими насадженнями.

Теми, винесені на самостійне вивчення

<i>№ з/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Кількість годин</i>
1.	Прищепи плодових порід та їх підбір. Маточні-сортові сади. Заготівля і зберігання живців	4
2.	Викопування, сортування, зберігання і реалізація плодових саджанців	4
3.	Удобрення садів	4
4.	Зрошування садів	4
5.	Догляд за штамбом, кроною та врожаєм	4
6.	Ремонт і реконструкція плодових насаджень	4
7.	Культура обліпихи і чорноплідної горобини	4
8.	Біологічна і виробнича характеристика винограду	4
9.	Розмноження винограду	4
10.	Закладання виноградних плантацій	4
11.	Догляд за молодим і плодоносним виноградником	4
12.	Технологія вирощування горіхоплідних культур	2
13.	Основи сортознавства плодових і ягідних культур	2
14.	Значення зелених насаджень та їх види	2
15.	Влаштування газонів і квіткове оформлення	3
16.	Використання дерев і кущів для озеленення	2
	<i>Разом</i>	55

Рекомендована література

Базова

1. Плодовые, ягодные культуры и технология их возделывания/ Под редакцией В.И.Якушева – М.: Агропромиздат, 1988. – 543 с.
2. Власюк С.Г., Бондаренко А.О. Садівництво і виноградарство. – К.: Вища школа, 1990.

Допоміжна

1. Каблучко Г.О., Гапоненко Б.К. та ін. Плодівництво. – К: Вища школа, 1990
2. Куян В.Г. Плодівництво. – К.: Аграрна наука, 1998. — 472 с.
3. Барабаш О.Ю. Технологія виробництва овочів і плодів. – К.: Вища школа, 2004.
4. Мельник О., Стрейф А., Ріпамельник В. Закладння саду голландського типу / Новини садівництва, спеціальний випуск №5 2001р.
5. Симиренко Л.П. Помология. К.: Госсельхозиздат УССР, т. 1,2,3. 1961. - 1963
Справочник по садоводству /Под ред.В.И.Майдебурь. -К.: Урожай, 1983. - 320с.
6. Трусевич Г.В. Интенсивное садоводство. - М.: Колос, 1978. -204 с.
7. Удобрения садов /Під ред.Г.К.Карпенчука. - К.: Урожай, 1984. -157с.
8. Реєстр сортів рослин України
9. Журнали «Новини садівництва», «Сад, вино і виноград України» за останні п'ять років.